

Szeretett testvéreim a Krisztusba vetett hit által!

A napokban hallottam egy áhítatot erről az ígéről és az ige megdöbbenő üzenetének mivolta annyira megfogott, hogy úgy döntöttem: ma nem a református bibliaolvasó kalauz szerinti napi kirendelt ige alapján prédikálok, hanem erről az ígéről.

Magyarázatomat hadd kezdjem egy alapos bevezetéssel, azzal, hogy miként is jutunk el ehhez a helyzethez, amiben Jézus ezt a tanítását, ezt a példázatát, tanmeséjét meséli.

Onnan kell elindulni ehhez, hogy egykoron a Messiás-tudatban élő Jézusnak át kellett gondolnia, hogy miként éljen, miként töltsse be azt a küldetését, amire mennyei Atyja által hívatott. Az világos volt számára, hogy két féleképpen is kell ezt az isteni életutat megvalósítania: egyfelől szóban, tehát tanításban, másfelől pedig életben, vagyis abban, hogy élénk éli az igaz emberség életét, ami nem más, mint az Isten akarata szerint való élés. E két dolog bármennyire is magától értetődőnek tűnhet számunkra, mégis az az igazság, hogy minden egyéb vallásnál akár az alapítóinál, akár a későbbi nagy alakjainál ezeknek híjával vannak. Tanításaik csak töredékesek, illetve kevesek számára használhatóak, de még nagyobb baj, hogy az életük híjával van a tökéletességnek. Egyedül Jézusnál beszélhetünk arról, hogy amit tanított, azt is élte élénk, és hogy tanítása és élete az egész emberiség számára kínál egységes megoldást a tökéletlen és boldogtalan ember számára, mint isteni szabadítás.

Jézus el kellett, hogy döntse, e két dologban miként cselekedjen? Úgy döntött: tanításait nem diktálja, és nem merül el a részletekben, hanem a legfontosabb dolgok tanítása mellett az egyéb tanításai alapvetően az egyes vele- vagy másokkal történő élethelyzetekről szólnak, amikre reflektál. Ami pedig az életvezetését illeti: úgy élte élénk, hogy közöttünk élt, velünk élt. Ezért is van az, hogy éppen elég anyagunk van a róla szóló bibliai leírások alapján, hogy életünk kihívásaiban fel tudjuk tenni a kérdést: Jézus vajon mit tenne a helyünkben?

A tanítás témájánál maradva: Jézus tanított a hitről és a szeretetről, de ezek nála nem elvont fogalmak voltak, hanem eszközök az élethez. Azt tanította, hogy hit nélkül az ember az Istentől függetlenül próbál élni, s ez mindenképpen lehetetlenné teszi azt, hogy belőle és általa éljen. Tehát ez nem járható út. Csak hittel élni érdemes. A szeretet dolgában pedig Jézus azt tanította és azt élte élénk, hogy az nem egy kellemes és romantikus dolog, hanem részesedés Istenből, aki által az élet cselekvései áldással társulnak. Csak az a szeretet igazi szeretet, amelyikből a másik embernek jó lesz. A kedves gondolatok-érzések a másik emberről nem ide sorolhatók. Csak a cselekvő szeretet hiteles. És csak az Isten szeretetéből táplálkozó szeretet, mert egyedül az végtelen.

Jézus fontosnak tartotta azt is, hogy az emberek számára ez az általa felkínált hit, illetve az abból fakadó szeretet ne élményközpontú legyen, hanem követés központú. Nem csodás szeánszokat tartott, nem lelki izgalommal kengette hívei haját, hanem naponkénti tudatos és gyakorlati hitéletre hívott. Olyan hitéletre, ami nem az ember kedvétől függő, hanem ami az Isten által küldetesként adott élet aznapi betöltésére irányul. Jóllehet, a naponkénti lelki vezetésben élő keresztyének egy részére igaz, hogy sok félreértésük is volt és van ebből a meggyőződésükből fakadóan, mégis, valahol a lényegét jól ragadják meg azzal, hogy lelki életükben Isten akarát kutatva naponként előre igyekeznek menni, fejlődni, kihívások közt élni, és az emberek közt áldásul élést soha nem tévesztik szem elől. Jézus tanítványokat, követőket hívott maga köré, és ez messze nem csupán az Isten népének, Izráelnek a 12 törzsére

utalásából eredő 12 tanítványra vonatkozott, hanem mindenkire, aki csak Jézust megismerte és ez a hitére hatott.

Jézus ezeknek a követőknek tanított, ő eléjük élte életét, s az ő követői úgymond ebből éltek. És így jutunk el most már a mai példázathoz, ahol Lukács evangéliuma alapján az előzményekből kiderül, hogy elsősorban a farizeusok teológiájához képest igyekezett a többletet tanítani az őt követőknek. A farizeusok, amint a nevük is mutatta: elkülönülők voltak, vagyis olyan kegyes zsidó hithű férfiak, akik a legszigorúbban igyekeztek a vallást gyakorolni, annak mindenféle előírásait betartani, és éppen a más hívekhez való felülemelkedettség adta nekik a bizonyosságot, hogy jó úton járnak. Jézus szenvedélyesen reagált erre a gondolkodásmódra, és arról tanított, hogy a mások hitéletével való összemérésnek semmilyen jelentősége nincs Isten előtt. Mai bibliai igénk 2 fejezettel előbből való olvasása alapján tanított az elveszett juh, az elveszett dragma és az elveszett tékozló fiú példázatával arról, hogy Isten a megtérő bűnösnek mennyire örül. Aztán tanított a hamis sáfár példázatával arra, hogy a megtérés az egyetlen lehetőség a kárhozattól megmenekülni. Aztán tanított a vagyonról, ami önmagában nem bűn, ha van, de a felhasználásának módja üdvösség kérdés. Ezt követően tanított az erkölcsről, arról, hogy az ember nem alkudhat meg a jó látszatával, hanem annak mindig belül is tisztának kell lennie. Az után tanított annak a különös igazságára egy példázattal, hogy senki sem üdvözülhet egyedül, Isten mindenkit úgy állít majd maga elé, hogy akit felebarátul elénk adott, azzal mit kezdtünk, felismertük-e benne az Istentől adatott felebarátot? Jézus ez után tanított a botrányozásról is, hogy az egyszerre szükséges, kell, hogy időnként legyen, ugyanakkor a felelőtlen botrányoztatást Isten úgymond irgalmatlanul számon kéri. Jézus ezen felül tanított még a megbocsátásról is, aminek nem az a helyes kérdése, hogy hányszor lehet megbocsátani, mert akkor már maga a kérdés kifejezi, hogy az illető szeretne határt szabni. Végül még a hitről is szólt Jézus, mint ami nem egy statikus rendszerben való élés, hanem éppen egy örökké növekedést, fejlődést, határátlépéseket hozó életgyakorlat a teljes élethez. És ekkor a következő tanítása a mai ige, egy példázat.

Testvéreim, minden hasonlat sántít, tehát aki egy példázat minden szavát és mondatát egyesével elemzi, az szükségképpen butaságokat fog végül következtetni az ige alapján. A példázatoknak az a lényege, hogy a központi üzenetükkel valamire rávilágítsanak, de természetesen azon az áron, hogy így más részek úgymond sötétben, vagy homályban kell, hogy maradjanak, hiszen nem lényegesek, illetve üzenet tekintetében pontatlanok. Minden hasonlat sántít. Ha nem sántít, akkor az nem is hasonlat.

Mai igénkben így például tévesen olvasná az az ember a példázatot, aki arra következtetne, hogy Isten egy despota, aki a hívőket rabszolgaként kezeli.

Ugyanígy a leírásban szereplő „haszontalan” kifejezés nem vehető szó szerint, hiszen egy szolga a maga szolgálataival már hogyan is lehetne haszontalan?

Jézus érzékeltetni akart valamit, és ehhez használt fel egy korabeli napi jelenetet, amiben egy házigazda éppen hazaérkezik, és a szolgálja várja.

Ezek után a felvezető gondolatok után most már lássuk végre közelről a példázatot!

Amikor Jézus feltesz egy költői kérdést, vagyis egy olyan kérdést, amire csak egy logikus válasz van, akkor ezt úgy teszi fel, hogy a példázat hallgatóját egy olyan emberhez hasonlítja, akinek van szolgálja.

Jézus azt mondja erről a szolga fölé rendelt helyzetben levő emberről, hogy természetesen nappal teszi a dolgát, s csak az után, hogy elvégezte a házon kívüli teendőjét, akkor érkezik haza, ahol már várja őt a szolgálja. Szó sincs tehát arról, hogy neki ne kellene magától értetődően

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

helyt állnia. Egyszerűen csak a hazaérkezéskor a célszerűség kedvéért mindenki teszi a dolgát, a házigazda az egész napos munkája után az asztalhoz ülve várja a vacsorát, amit a szolga előkészített.

Amikor Jézus azt kérdezte, hogy ez így van-e rendjén, akkor mindenki azt gondolta, hogy igen, így van ez rendjén. Ne feledjük, nem Marx tanain nőttek fel az akkori hallgatók, az osztályharc-elmélet valójában senkit sem foglalkoztatott. A hallgatóság valamennyi tagja tehát bölintott Jézus példázatára, hogy igen, így van ez rendjén: az ember hazamegy az egész napos munkából, s akkor a szolgák – akik egyébként a világon egyedülálló módon Izraelben nem lehettek soha rabszolgák - kiszolgálják őt. Ez a részükről nem szívesség, hanem kötelesség. A házigazda ezért nyilván nem kezd el hálálkodni, hogy micsoda figyelmesség ez tőlük.

Jézus, amíg a példázat elmondásában itt tartott, addig minden hallgatója egyet értett vele, és magát a házigazda szerepével azonosíthatta. Mindnyájan úgy voltak vele: ha van egy embernek valaki alárendeltje, akkor az úgy kell, hogy tegye a dolgát, hogy az nem szívesség, hanem kötelesség. Parancsnak szó nélkül kell engedelmeskedni, hacsak nem az nem egyértelmű, vagy pedig erkölcsi kérdést vet fel. A példázatbeli helyzetre azonban egyik sem mondható, a házigazdát a szolga parancsra készen kell, hogy várja és köteles azt fenntartás nélkül teljesíteni.

És ekkor Jézus a példázatban váratlant mond: Innentől a záró mondatában arról szól, hogy Isten előtt ilyen szolgák vagyunk. A keresztyén lét Isten előtti szolgai létmód, alárendeltség. Életünkben a jó és hűséges szolgálatért külön fizetséget, külön dicséretet várni Istentől téves beállítottság. Isten a méltóságunkat a szolgálatba helyezéssel adja és nem azzal, hogy a nevünk ragyogjon. Hogy ez mennyire igaz Jézus hiteles követőinél, hadd hozzam erre például Pál apostolt, aki egy ízben azt írta: „Annak, aki munkálkodik, a jutalom nem tulajdoníttatik kegyelemből, hanem tartozás szerint.” Tehát az apostol nem dicsekszik azzal, hogy ő Isten evangéliumát hirdeti, hanem úgy szól erről, mint amire Isten kényszerítette.

Hadd mondok most el egy nagyon megható történetet, ami jól megvilágítja Jézus tanítását!

Egy hölgyismerősöm hányattatott gyermekkor után a sok lelki megaláztatás miatt lelki betegként élte életét. Önbizalma nem volt semmi, depressziója csillapítására szenvedélybetegsége adott naponta néhány perces örömeket, igaz, emiatt az egész élete egyre értékelhetetlenebb lett. Aztán megismert valakit, egy férfit, aki mellett jól érezte magát. Amikor aztán a közös történetük úgy alakult, hogy a férfi megkérte a kezét, akkor a hölgy élete lehetőségét kapta meg, hiszen az elnyomatásokból eredő gyermekkor miatt ő végig úgy érezte: ő egy senki, aki csak arra jó, hogy mások ne szeressék. Mesélte nekem ez a hölgy, hogy a leánykéréskor elakadt a lélegzete, hiszen megértette: valaki azt kínálja fel neki, hogy így szeretlek, ahogy vagy, és aki vagy. Szinte elviselhetetlen volt ennek a megtiszteltetésnek a súlya. A hölgy időt kért és azon gondolkodott, hogy hogyan fogja tudni elhordozni majd ezt a hátralevő életében, azt, hogy őt teljes elfogadással szereti valaki. Olyan hihetetlen volt ez, és annyira az egész ezutáni életét átíró, hogy tudta: az igen válasszal minden más lesz. Egy ideig képtelen is volt erre a nem remélt szeretetre igennel felelni, de egyszer csak rájött, hogy egy féleléppen tudja ezt a dolgot a helyére tenni: úgy, ha nem arra fog koncentrálni a hátralevő életében, hogy őt mennyire szereti az a másik ember, hanem arra, hogy ezt a férfit nagyon szeresse, és legyen neki hű segítőtársa. Fontos látnunk, hogy nem elutasította szerelmesének szeretetét, de nem egyedül ebből akart megélni. És ekkor a hölgy igent mondott, és azóta már sok éve boldog házasságban él férjével. Nagyobb az öröme abban, hogy szolgálhat szerelmesének, mint az, hogy élete fordulatát hozta párja elfogadó szeretete.

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

Egy másik történetet is hadd mesélek még! Egyszer már egyébként elmondtam a gyülekezetben. Áldott emlékezetű Borsos Sándorné, a bányai református gyülekezetben valamikor nyugdíjasként szolgáló lelkészné mesélte egy ízben nekem, hogy amikor szerelmes lett a későbbi férjébe, aznap az volt az igei útmutatójában a napi ige, hogy Isten azt mondta: Nem jó az embernek egyedül, szerzek neki hozzá illő segítő társat. És akkor erre ő azt imádkozta: Uram, hát hogyan is tudnám én ezt az embert úgy és annyira szeretni, hogy jó segítőtársa legyen? De az Isten megbátorította őt. Testvéreim: talán mondanom sem kell, hogy ilyen igei vezetés mellett 100-ból talán 99 ember örömmel azt mondta volna: köszönöm, Uram, hogy megmutattad, hogy ez az ember lesz a párom. Emma néni azonban nem a vágyait ilyen szépen kiszolgáló Isten vezetésének örült, hanem annak, hogy szolgálhatja férjét.

Testvéreim! Jézus példázata ma is érvényes. Ez nem egy ókori, és azóta már felülmúlt világrendről szól, amiben a szolgálatteljesítés a kulcsfogalom, hanem az Isten rendjéről szól, amiben Isten minket szolgálatba állít. Ez a szolgálat annak ellenére, hogy személyre szabott, és nem uniformizált, nem kedv kérdése, hanem parancs teljesítése. Mindaz a jó, amit benne teszünk, nem lehet erkölcsi alappá, mert az egy igaz és szent Istennel szemben semmit sem ér, az emberek között pedig csak ahhoz az önteltséghez vezethet, hogy följük helyezzük magunkat, ami aztán nem csak, hogy akadályozza a további jókat, hanem el is indítja a rosszakat. Tudjátok jól, hogy a lelkészek, akik élvezik, hogy másokat üdvösségre juttathatnak, mennyire kísértésbe eshetnek, hogy akkor ők megengedhetnek maguknak ezt-azt. Tudjátok jól, hogy a rendőrök, a bírók, a politikusok, a tanárok, és mindazok, akik valamilyen szinten elkötelezetten segítik mások életét, mennyire könnyen juthatnak oda, hogy mivel ők jók, ezért megtehetnek kisebb-nagyobb határátlépéseket. Valójában mindannyiunkra igaz Jézus tanítása: nincs jogunk külön jutalmat, külön áldást, pihenést, tiszteletet, megkülönböztetett bánásmódot várni sem Istentől, sem embertől azért, mert tesszük a dolgunkat, amivel Isten megbízott. Hiszen már az maga, hogy Istennek szeretett és büntől-haláltól megváltott gyermekeként élhetjük életünket, azt jelenti, hogy teljes örömben élünk. A helyünkön vagyunk. Úgy szeret Isten, hogy egyszülött Fiát adta értünk, hogy, ha hiszünk őbenne, el ne vesszünk, hanem örök életünk legyen! Kell ennél több, vagy más? Nem.

Zárógondolatként halkán mondom, de Isten különös kegyelméből mégis ezen túl is ad különös áldásokat. Hogy ezt kivel és hogyan teszi, az az ő dolga. Ezt elvárni Istennel szembeni pimaszság, és ezt az élet sava-borsának tartani ostoba tévedés.

A mi örömünk az, hogy Isten gyermekei vagyunk az ő végtelen kegyelméből, s ez szolgálatba állította életünket, hogy az ő dicsőségére éljünk, s az embereknek áldásul. Ámen.